

Anita Famuła-Jurczak

Uniwersytet Zielonogórski
e-mail: a.famula@ipp.uz.zgora.pl

Hanna Kurian-Harkowiec

Centrum Nauki Keplera w Zielonej Górze
e-mail: hania_20@o2.pl

PROPOZYCJA WARSZTATÓW DOSKONALĄCYCH KOMPETENCJE EDUKATORÓW

Ogólne zadania osób realizujących projekt:

1. Organizowanie zróżnicowanych zajęć umożliwiających edukatorom poszerzenie wiedzy i doskonalenie umiejętności w zakresie poszczególnych kompetencji.
2. Tworzenie sytuacji sprzyjających wykorzystywaniu zdobytej wiedzy w sytuacjach zbliżonych do tych codziennych w centrum nauki.
3. Systematyczne uzupełnianie podstawowej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i metodyki.
4. Podejmowanie działań wspierających rozwój inteligencji emocjonalnej edukatorów.
5. Tworzenie sytuacji edukacyjnych budujących wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka.

Efekty edukacyjne

Edukator w zakresie wiedzy:

- posiada rozszerzoną wiedzę z zakresu poszczególnych kompetencji;
- zna wyniki najnowszych badań dotyczących efektywności procesu kształcenia;
- wie, jak wykorzystać nowoczesne technologie w procesie nauczania.

Edukator w zakresie umiejętności:

- potrafi zastosować zdobytą wiedzę o kompetencjach w praktyce;
- umie w nowoczesny sposób przygotować zajęcia edukacyjne;
- posługuje się specjalistycznym słownictwem.

Edukator w zakresie kompetencji społecznych jest:

- gotowy do wykorzystania zdobytej wiedzy w codziennych sytuacjach edukacyjnych;
- zainteresowany własnym doskonaleniem zawodowym.

Przygotowanie edukatorów powinno łączyć nabywanie wiedzy z działalnością praktyczną. Większy nacisk może być kładziony na ćwiczenie umiejętności w sytuacjach przypominających te codzienne.

PRZYKŁAD SCENARIUSZA ZAJĘĆ DLA EDUKATORÓW**TEMAT: KONFLIKT – ZJAWISKO OBECNE W NASZEJ PRACY****CELE WARSZTATÓW:**

- uczestnik definiuje pojęcie konfliktu;
- uczestnik rozpoznaje i nazywa zachowania, które pojawiają się w sytuacji konfliktowej.

METODY PRACY (OPARTE NA KONCEPCJI WIELOSTRONNEGO NAUCZANIA – UCZENIA SIĘ WINCENTEGO OKONIA):

- metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy (uczenie się przez odkrywanie): rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem różnych źródeł informacji, formułowanie i zadawanie pytań, dyskusja i wymiana doświadczeń z uczestnikami warsztatu;
- metody praktyczne (uczenie się przez działanie): ćwiczenia w wykonywaniu interaktywnych notatek;
- metody asymilacji wiedzy (uczenie się przez przyswajanie): dyskusja, praca z tekstem źródłowym.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- karty pracy, instrukcje do ćwiczeń, materiały dodatkowe – patrz załączniki.

Narzędzia online:

- Jamboard.google.com – wirtualna tablica wykorzystywana podczas warsztatów;
- <https://pl.rakko.tools/tools/59/> – aplikacja do tworzenia losowych drużyn;
- <https://www.canva.com/> – aplikacja służąca do przygotowania prezentacji;
- <https://miro.com> – wirtualna tablica.

Zasoby internetowe:

- <https://pixabay.com/>

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 min**LICZBA OSÓB: 8****PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:****Część 1. Powitanie uczestników warsztatów i przedstawienie ich tematu**

Trener wita uczestników warsztatów i wprowadza ich w temat, prosząc, aby każdy z uczestników odkleił z przygotowanych dla niego materiałów szkoleniowych kartkę i przeczytał napisane na niej słowo. Zadaniem uczestników jest podejście do tablicy flip-chart i wspólne ułożenie ze słów hasła przewodniego warsztatów:

Zgoda buduje, niezgoda rujnuje – nowe i stare spojrzenie na konflikt.

Trener wyjaśnia, że celem warsztatów będzie budowanie wiedzy i umiejętności związanych z sytuacjami konfliktowymi w pracy edukatora.

Część 2

Trener prosi uczestników, aby każdy uzupełnił kartę pracy 1: Definicja konfliktu.

Uczestnicy po uzupełnieniu kart poproszeni są o podzielenie się swoimi definicjami konfliktu.

Część 3

Trener przedstawia dwa podejścia do rozumienia konfliktu: tradycyjne i współczesne. Wyjaśnia, że zamiast wyrazu *konflikt* możemy używać takich określeń, jak: *kłótnia*, *nieporozumienie*, *spór*. Wskazuje również, że tego rodzaju zachowania są niezgodne z naszymi celami, wartościami, potrzebami.

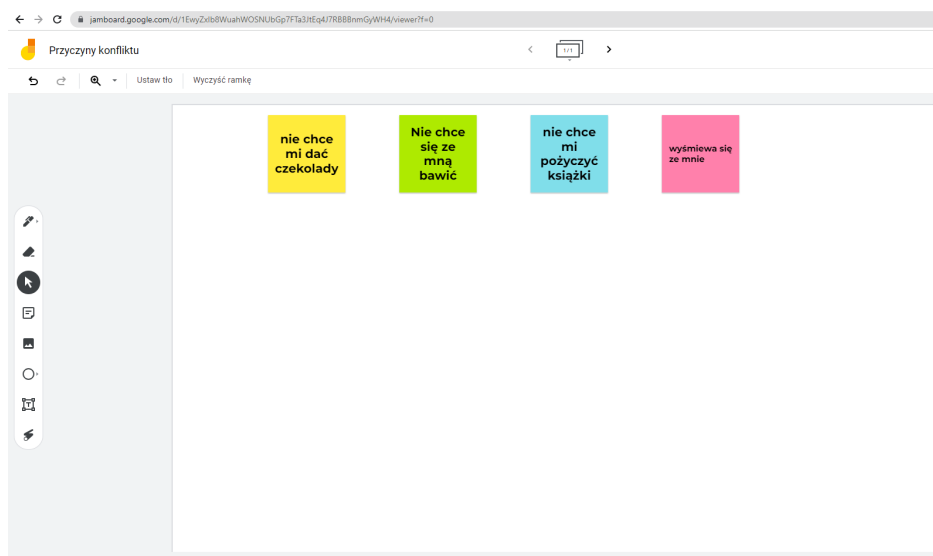
Część 4

Trener za pomocą aplikacji <https://pl.rakko.tools/tools/59/> dzieli uczestników na dwie grupy.

Uczestnicy w grupach wypisują sytuacje, w których dochodziło do konfliktu i określają, jakie korzyści wypłynęły dla nich lub dla danej sytuacji z zaistniałego konfliktu.

Część 5

Trener zauważa, że kłócimy się z różnych przyczyn. Aby poznać powody kłótni, zaprasza uczniów do wykonania ćwiczenia (na czacie umieszcza link do tablicy Jamboard).

Rysunek 1. Przykładowa praca

Etapy pracy indywidualnej:

Wejdź na link zamieszczony na czacie:

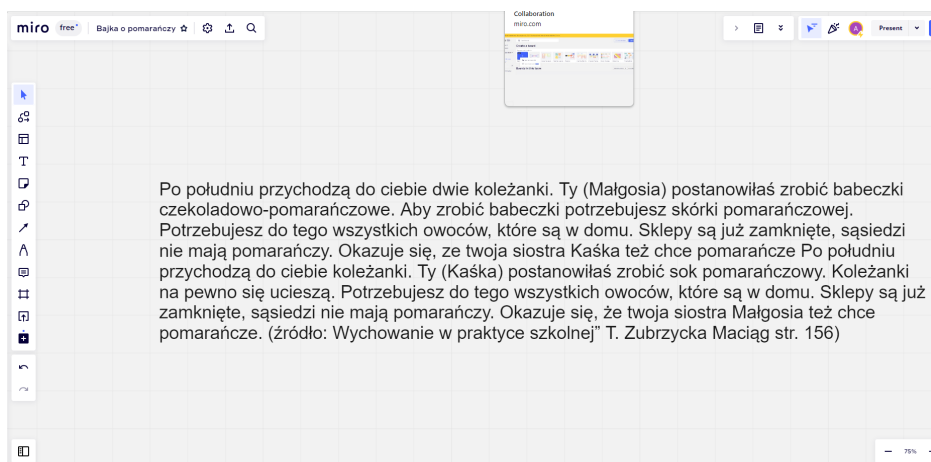
- po lewej stronie znajduje się opcja „dodania notatki”,
- wybierz kolor notatki,
- wpisz odpowiedź.

Trener odczytuje odpowiedzi uczestników i wskazuje na różnorodność przyczyn konfliktu (wartości, relacje interpersonalne, dostęp do informacji, potrzeby). Aby zro-

zumieć, jak różne mogą być potrzeby, trener zaprasza uczestników do wysłuchania krótkiej bajki.

Część 6

Trener wyświetla na tablicy <https://miro.com> tekst bajki, którą czyta uczestnikom.

Rysunek 2. Bajka o pomarańczy

Po przeczytaniu bajki trener prosi uczestników, aby odpowiedzieli na pytania:

- Do czego siostróm potrzebne były pomarańcze?
- W jaki sposób mogły pokonać pojawiającą się trudność?
- Co mogły czuć, gdy okazało się, że obie potrzebują pomarańczy?
- Co mogą zrobić siostry, żeby rozwiązać problem?

Uczestnicy sygnalizują chęć udzielenia odpowiedzi, wciskając „łapkę”. Po wysłuchaniu różnych propozycji rozwiązania sytuacji konfliktowej, trener dokonuje podsumowania. Wyjaśnia, że to, jak się zachowamy i jak rozwiążemy sytuację konfliktową, może wynikać z przyjętej przez nas postawy wobec konfliktu.

Trener wskazuje, że najlepszym sposobem na rozwiązanie konfliktu jest zasada wygrany-wygrany, która umożliwia zaspokojenie potrzeb każdej ze stron konfliktu. Możemy ją osiągnąć tylko wówczas, gdy jasno określimy, jaka jest nasza potrzeba. Gdyby siostry powiedziały, czego potrzebują (miększu, skórki z pomarańczy), każda z nich zaspokoiłaby swoje potrzeby.

Część 7

Trener wyświetla na tablicy pojedyncze obrazki zwierząt (byka, strusia, sowy). Trener pyta uczestników, z jakimi zachowaniami, cechami kojarzy się im dane zwierzę. Uczestnicy po wyświetleniu pierwszego obrazka (byk) wpisują swoje odpowiedzi na

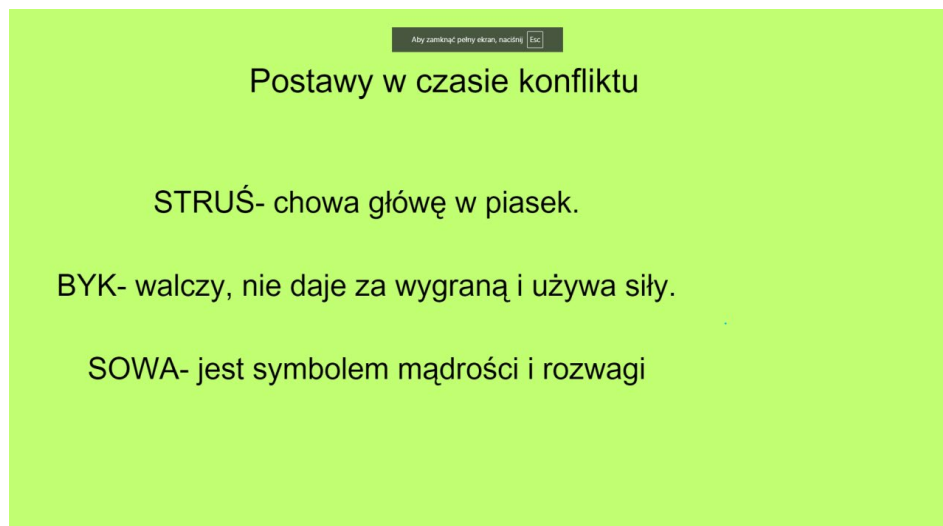
kartkach, które przyczepiają do tablicy. Trener odczytuje odpowiedzi uczestników i podsumowuje je, następnie wyświetla kolejny obrazek.

Rysunek 3. Zdjęcia zwierząt

Źródło: <https://tiny.pl/cm1k4> / [dostęp: 21.09.2023].

Trener wyświetla uczestnikom prezentację na temat postaw, które mogą przybrać strony konfliktu (tj. postawy strusia, byka, sowy).

Rysunek 4. Fragment prezentacji

Trener wyjaśnia uczestnikom, jakie zachowania oraz emocje są charakterystyczne dla poszczególnych postaw, a także do jakich rozwiązań one prowadzą.

Część 8. Praca własna uczestników

Trener prosi uczestników warsztatów, aby wygodnie usiedli, na chwilę zamknęli oczy i przypomnieli sobie jakąś sytuację konfliktową, w której uczestniczyli, a także uczucia, które wtedy im towarzyszyły (2 min). Trener pyta uczestników, czy chcą się podzielić

z grupą swoimi doświadczeniami. Wskazuje jednocześnie, że bardzo często, kiedy się z kimś kłócimy, towarzyszą nam takie emocje, jak: złość, smutek, przygnębienie, rozczarowanie. Trener podkreśla, że warto w sytuacji konfliktowej zastanowić się nad przyczyną kłótni i pomyśleć, jak możemy rozwiązać spór.

Część 9. Ewaluacja zajęć

Trener prosi uczestników, aby wpisali na czacie odpowiednią ocenę:

jestem zadowolony z dzisiejszych zajęć

jestem niezadowolony z dzisiejszych zajęć

trudno powiedzieć

Propozycja warsztatów doskonalących kompetencje edukatorów

Streszczenie. W propozycji warsztatów przedstawiono ogólne cele, metody, środki dydaktyczne i przebieg zajęć podwyższających kompetencje edukatorów w zakresie zarządzania konfliktem.

Słowa kluczowe: kompetencje społeczne, konflikt

A proposal for workshops improving educators' competences

Summary. Increasing the effects of the educational process is very important nowadays. The workshop proposal presents general goals, methods, teaching resources and course of classes improving educators' competences in conflict management.

Keywords: social competences, conflict